

VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 118-0-Rev-09-000 090
Dana: 12.08.2010. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Petra Bajića, kao predsjednika vijeća, Senada Tice i Darka Osmića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja - protutuženog G. P. iz B. L., koga zastupa O. H. advokat iz B. L., protiv tuženog - protutužitelja M. P. iz B. L., te tuženih D. P. iz B. L., V. K. iz A., Republika S. i S. Đ., sada sa prebivalištem u A.1, čiji je punomoćnik za primanje pismena M. B. iz B. L., Ulica... i tužene D. T., sada sa prebivalištem u A.1, koju zastupa R. S. advokat iz B. L., radi utvrđenja, vrijednost spora 30.000,00 KM, odlučujući o reviziji tuženog - protutužitelja M. P. protiv presude Okružnog suda u Banjoj Luci broj 011-0-GŽ-08-000 965 od 25.08.2008. godine, na sjednici održanoj 12.08.2010. godine, donio je

P R E S U D U

Revizija se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjoj Luci broj 071-0-P-06-001 456 od 04.04.2008. godine utvrđeno je da je tužitelj G. P. po osnovu građenja, stekao vanknjižno pravo vlasništva na kući i zgradi izgrađenim na nekretninama označenim kao kč. broj 108/75 njiva površine 40 m², kč. broj 108/80 njiva bašta površine 85 m² i kč. broj 108/86 njiva bašta površine 269 m², upisane u zk. uložak broj 786 k.o. D., što po novom premjeru predstavlja kč. broj 1022/4 kućište i dvorište površine 310 m² i kč. broj 1022/1 kuća i zgrada površine 84 m², upisane u Pl. broj 718 k.o. D., što su tuženi dužni priznati i trpjeti da se tužitelj uknjiži kao posjednik sa dijelom 1/1, te u zemljišnoj knjizi kao nosilac prava korištenja sa dijelom 1/1 (stav I); utvrđeno je da u ostavinsku masu iza ostaviteljice P. P. ne ulazi ½ dijela nekretnina iz stava I izreke presude i da su tuženi dužni tužitelju nadoknaditi troškove postupka u iznosu od 5.350,00 KM u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude (stav II); sa preostalim dijelom zahtjeva za naknadu troškova postupka tužitelj je odbijen (stav III); tužba tužitelja je odbačena u dijelu zahtjeva kojim je traženo da se uknjiži kao vlasnik kuće i zemljišta na nekretninama iz stava I izreke presude zbog nenadležnosti (stav IV); odbijen je protutužbeni zahtjev tuženog M. P. kojim je traženo da se utvrdi da mu pripada dio zaostavštine iza umrle majke P. P. i to dio koji se u naravi odnosi na prizemlje porodičnog stambenog objekta u B. L., Ulica..., izgrađenog na nekretninama iz stava I izreke presude, sa 1/6 dijela (stav V); odbijen je prijedlog tuženog M. P. da se odredi sudska mjera obezbjeđenja kojom bi se naložilo tužitelju G. P. da oslobodi od lica i stvari prizemlje porodičnog stambenog objekta u B. L.

Ulica..., te omogućí ulazak tuženog M. P. u posjed tog dijela objekta uz predaju ključeva (stav VI).

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjoj Luci, broj 011-0-GŽ-08-000 965 od 25.08.2008. godine odbijena je žalba tuženih M. P. i D. T. i prvostepena presuda potvrđena.

Tuženi M. P. revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava sa prijedlogom da se revizija uvaži, pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev tužitelja G. P. odbije, a protutužbeni zahtjev usvoji, ili da se ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Tužitelj G. P. u odgovoru na reviziju predlaže da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je tužbeni zahtjev tužitelja G. P. da se utvrdi vlasnikom na kući i zgradi i nosiocem prava korištenja na nekretninama iz stava I izreke, te protutužbeni zahtjev tuženog M. P. da se utvrdi da prizemlje porodičnog objekta ulazi u ostavinsku masu umrle majke P. P. i da mu pripada 1/6 dijela u prizemlju porodičnog objekta, kao zakonskom nasljedniku.

U bitnome se činjenično utvrđenje prvostepenog suda sastoji u sljedećem: da su tužitelj G. P. i majka stranaka, umrla P. P. sa SIZ za ... u B. L., 09.06.1983. godine zaključili ugovor o ustupanju neizgrađenog građevinskog zemljišta u B. L. označenog kao k.č. broj broj 108/75 njiva površine 40 m², k.č. broj 108/80 njiva bašta površine 85 m² i k.č. broj 108/86 njiva bašta površine 269 m², upisane u zk. uložak broj 555 k.o. D., za cijenu od 478.000,00 tadašnjih dinara koju su uplatili u dva puta, i to 13.05.1983. godine i 12.07.1983. godine; da je Opštinska komisija za... B. L. 21.04.1986. godine pod brojem 11-361-233/86 izdala tužitelju G. P. odobrenje za izgradnju porodičnog objekta spratnosti P + 1 na k.č. broj 108/80 i k.č. broj 108/86; da je u zk. uložak broj 786 k.o. D. pravo korištenja neizgrađenog građevinskog zemljišta uknjiženo sa dijelovima od po ½ u korist tužitelja G. P. i majke stranaka, umrle P. P., dok su u Pl. broj 718 k.o. D. oni upisani kao suposjednici sa istim dijelovima; da su tužitelj G. P. i majka stranaka, umrla P. P., 10.02.1997. godine zaključili ugovor o zajedničkoj izgradnji porodične stambene zgrade koji su ovjerali 12.02.1997. godine kod Osnovnog suda u Banjoj Luci pod broj 203/97; da su tačkom II ugovora o zajedničkoj izgradnji ugovorne stranke navele da su sa jednakim udjelima uplatili cijenu od 478.000,00 tadašnjih dinara, što predstavlja protuvrijednost od 13.585,00 Njemačkih maraka, za ustupljeno građevinsko zemljište označeno kao k.č. broj broj 108/75 njiva površine 40 m², k.č. broj 108/80 njiva bašta površine 85 m² i k.č. broj 108/86 njiva bašta površine 269 m², upisane u zk. uložak broj 786 k.o. D., da je tačkom III ugovora određeno da su svi troškovi koji se odnose na pribavljanje dokumentacije i izgradnju objekta išli isključivo na teret tužitelja G. P., dok su tačkom IV ugovora stranke predvidjele da tužitelj G. P. stiče pravo vlasništva na cjelokupno izgrađenom objektu, a majka P. P. pravo doživotnog uživanja prizemlja porodične stambene zgrade.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet pobijanja i ocjenjivanja u ovom revizijskom postupku s obzirom na izričitu zabranu sadržanu u odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 i 49/09-u daljem tekstu ZPP), primjenom odredbe člana 20. stav 1 i 24. stav 1. Zakona o osnovnim svojinsko pravnim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 6/80 i 36/90 i „Službeni glasnik RS“, broj 38/93-u daljem tekstu ZOSPO), prvostepeni sud odlučuje kao u izreci presude.

Po shvatanju prvostepenog suda, pravilnom ocjenom dokaza utvrđeno je da je tužitelj dokazao da je svojim sredstvima izgradio sporni porodični objekat, dok tuženi tvrdnje da je umrla majka P. P. finansijski učestvovala u izgradnji objekta nisu dokazali.

Drugostepeni sud u cijelosti prihvata činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda iz kog razloga odbija žalbu tuženih i potvrđuje prvostepenu presudu.

Drugostepena odluka je pravilna.

Neosnovano je pozivanje revizije na povredu odredaba parničnog postupka, time da su sudovi u obrazloženju svoje presude propustili da savjesno i brižljivo ocijene svaki dokaz zasebno i sve dokaze zajedno (član 8. ZPP) i da je paušalnom ocjenom dokaza stvorena pogrešna predstava o tome šta su stranke i svjedoci iskazali, a na njihovim iskazima se temelji prvostepena presuda.

Suprotno ovim navodima, nižestepeni sudovi su cijenili iskaze, kako stranaka tako i saslušanih svjedoka, pojedinačno i dovedeći ih u odnos sa drugim dokazima izvedenim tokom postupka, dajući jasne, logične i uvjerljive zaključke koje, kao pravilne, usvaja i ovaj sud.

Navodi revizije da tužitelj G. P. nije saslušan u toku postupka, suprotni su sa sadržiniom zapisnika sa glavne rasprave od 28.12.2007. godine.

Drugostepeni sud je ocijenio pravilom tereta dokazivanja (član 7. i 123. ZPP) da tuženi navode o finansijskom učešću majke P. P. u izgradnji porodičnog objekta nisu dokazali jer u tom pravcu nisu izveli relevantne dokaze. Činjenica da je majka stranaka dugi niz godina radila u Republici A.1 za niže plaćene poslove i da je imala dječiji doplatak za svu djecu, kod izostanka dokaza o tome kada je, na koji način i u kom omjeru ulagala u gradnju porodičnog objekta, nije dovoljno da se takvo može prihvatiti kao dokazano. Pri tome treba imati u vidu da su sva djeca bila u različitim domovima za nezbrinutu djecu ili djecu sa posebnim potrebama i da je njihova majka djelimično finansirala njihov boravak, što potvrđuje i iskaz svjedoka B. M. koja je sa majkom stranaka u Republici A.1 radila 15 godina stanujući u istoj zgradi.

Svaka stranka je dužna da sama podnese ispravu na koju se poziva za dokaz svojih navoda. U konkretnom su tuženi zahtjevali da im se izda potvrda o sudskom sporu kako bi u Republici A.1 pribavili potrebne isprave o finansijskim primanjima majke, čemu je sud udovoljio.

Pozivanje revidenta da mu je povrijeđeno pravo na pravično suđenje (član 418. ZPP) jer sud nije na njegov zahtjev pribavio dokumentaciju o primanjima majke koje je ostvarivala u A.1, a koju oni nisu sami mogli dobiti, nije osnovano.

Ovo stoga, što nije sporno da je majka stranaka radila u Republici A.1 i zarađivala platu koja je bila uvećana zbog ostvarenih prava na dječiji doplatak, ali je za usvajanje protutužbenog zahtjeva bilo nužno dokazati da je majka ta zarađena primanja ulagala u izgradnju porodičnog objekta, a koji su dokazi izostali.

Tuženi M. P. i sam u iskazu navodi da je do polaska u prvi razred Osnovne škole bio u D. i da do 1990. godine nije bio u kontaktu sa roditeljima, a prema izvedenim dokazima od strane tužitelja dokazano je da je prizemlje porodičnog objekta završio i u isto uselio 1988. godine.

Tuženi M. P. nije dokazao osnovanost svog zahtjeva jer dokazi koje je izveo nisu osporili ugovor o zajedničkoj izgradnji od 10.02.1997. godine zaključen između tužitelja G. P. i majke stranaka, umrle P. P., a kojim su definisali njihov doprinos u vezi sa izgradnjom spornog porodičnog objekta. Sve i da se radi o zajedničkoj izgradnji članova porodične zajednice njihova volja u pogledu svojinskih prava na izgrađenom porodičnom objektu, izražena je u ugovoru od 10.02.1997. godine.

Dakle, pravilno su nižestepeni sudovi utvrdili da tuženi M. P. nije dokazao da prizemlje spornog porodičnog objekta predstavlja dio ostavinske mase iza umrle majke stranaka, pa time nije osnovan ni zahtjev da mu pripada 1/6 dijela po osnovu zakonskog nasljeđivanje.

Iz navedenih tazloga temeljem člana 248. ZPP valjalo je reviziju odbiti.

Predsjednik vijeća:
Petar Bajić

Za tačnost opravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić